

**Lapin lääninhallituksen tulossuunnitelma
vuosille 2003 – 2007 ja
talousarvioehdotus vuodelle 2003**

Sisällysluettelo

1	Toimintaympäristö	4
2	Talousarvioehdotus vuodelle 2003 ja vuosien 2004 - 2007 kehukset	6
4	Toimialajaon mukaiset suunnitelmat	7
	Eri toimialojen yhteiset tavoitteet vuodelle 2003	7
	Sosiaali- ja terveystoimi	7
	Toimintaympäristön muutos	7
	Avaintulokset 2003 – 2007	8
	Keskeiset tulostavoitteet 2003	8
	Sivistystoimi	9
	Toimintaympäristön muutos	9
	Avaintulokset 2003 – 2007	10
	Keskeiset tulostavoitteet 2003	12
	Kilpailu- ja kuluttaja-asiat	15
	Toimintaympäristön muutos	16
	Avaintulokset 2003 – 2007	16
	Keskeiset tulostavoitteet 2003	
	Liikennehallinto	16
	Toimintaympäristön muutos	16
	Avaintulokset 2003 – 2007	17
	Keskeiset tulostavoitteet 2003	17
	Pelastushallinto	18
	Toimintaympäristön muutos	18
	Avaintulokset 2003 – 2007	18
	Keskeiset tulostavoitteet 2003	19
	Poliisitoimi	19
	Toimintaympäristön muutos	19
	Avaintulokset 2003 – 2007	20
	Keskeiset tulostavoitteet 2003	20
	Oikeushallinto	21
	Toimintaympäristön muutos	21
	Avaintulokset 2003 – 2007	21
	Keskeiset tulostavoitteet 2003	21

Kansainväliset asiat	22
Toimintaympäristön muutos	22
Avaintulokset 2003 – 2007	22
Keskeiset tulostavoitteet 2003	22
Hallinto	23
Toimintaympäristön muutos	23
Avaintulokset 2003 – 2007	23
Keskeiset tulostavoitteet 2003	24

LIITTEET

1 Toimintaympäristö

Väestön väheneminen Lapissa on jatkunut. Vuodesta 1993 vuoteen 2001 läänin väestö väheni 6,7 prosenttia eli lähes 14 000 hengellä. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 30.6.2002 Lapin läänin väkiluku oli 188 212 henkeä ja väkiluku pieneni vuoden 2002 ensimmäisellä puoliskolla 1 076 hengellä, mikä on hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna vastaavana ajanjaksona. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Lapin väestö vähenee edelleen tulevina vuosina.

Muuttoliike vähentää Lapin väestöä

Väestön viime vuosina tapahtunut nopea väheneminen on johtunut sekä syntyvyyden laskusta että ennen kaikkea muuttoliikkeestä. Vielä 1990-luvun alkuvuosina Lapissa syntyi vuosittain noin 2 700 lasta, kun vuonna 2001 syntyneitä oli enää 1 800. Lapin läänin muuttotappio oli 1990-luvun alussa vuositasolla muutamia satoja henkiä, 1990-luvun puolivälissä noin 1 500 henkeä ja vuosina 1998 - 2001 sen on ollut noin 2 500 - 2 800 henkeä/vuosi. Ennakkotiedon mukaan tammi-kesäkuussa 2002 Lapin muuttotappio oli 1 007 henkeä. Poismuuttajat kuuluvat yleensä nuoreen ja koulutettuun aktiiviväestöön. Tämän vuoksi muuttoliikkeen seurannaisvaikutukset ovat erittäin vakavia ja laajalle ulottuvia, mikäli poismuutto jatkuu vuodesta toiseen viime vuosien tasoisena.

Väestön ikärakenne on Lapissa tällä hetkellä vielä hyvin samankaltainen kuin koko maassa keskimäärin, mutta väestön ikärakenne tulee vanhenemaan huomattavan nopeasti syntyvyyden romahtamisesta ja nuoren väestön poismuutosta johtuen. Muuttoliikkeen seurauksena monet harvaan asutut alueet tulevat täysin autioitumaan. Autioitumiskehitystä vielä nopeuttaa läänin sisällä jatkuvasti käynnissä oleva muuttoliike syrjäseuduilta läänin muutama suurimpaan taajamaan. Autioitumisen myötä myös infrastruktuuri rapistuu. Jo nyt usealla Lapin kunnalla on ongelmia tyhjiksi jääneiden asuin-, koulu- ja liikerakennusten kanssa. Väestöpaon jatkuessa tällaiset ongelmat vain lisääntyvät.

Työttömyysaste on edelleen korkea

Lappi ei ole vieläkään toipunut 1990-luvun alun lamasta. Työpaikkojen määrä on kaukana lamaa edeltäneistä luvuista ja työvoimasta on suuri osa työttömänä. Ennen lamaa, vuonna 1989 Lapissa oli noin 87 600 työpaikkaa, jotka sitten vähenivät nopeaa tahtia niin, että vuonna 1995 työpaikkojen määrä oli enää noin 65 300. Sen jälkeen työpaikkojen määrä on joka vuosi lisääntynyt, mutta kovin hitaasti, sillä vuonna 2000 työpaikkoja oli ennakkotiedon mukaan noin 68 500. Työttömien määrä puolestaan oli suurimmillaan vuonna 1994, jolloin työttömiä Lapissa oli noin 24 500 eli yli neljännes työvoimasta. Vuonna 2001 Lapissa oli noin 17 700 työtöntä ja vuoden keskimääräinen työttömyysaste oli 19,6 prosenttia. Vastaavat luvut tammi-syyskuussa 2002 olivat 16 500 ja 18,5 prosenttia. Koko maan työttömyysaste tammi-syyskuussa 2002 oli 11,3 prosenttia. Palkkaperusteisilla toimenpiteillä työllistettyjen ja työvoimakoulutukseen osallistuvien osuudet työvoimasta ovat Lapissa selvästi korkeammat kuin koko maassa keskimäärin. Julkinen sektori on Lapissa merkittävä työllistäjä, sillä palkansaajista lähes puolet toimii joko valtion tai kuntien palveluksessa.

Negatiivinen vuosikate lähes puolella Lapin kunnista

Lapin kuntien taloustilanne on edelleen erittäin vaikea. Useilla kunnilla on vaikeuksia järjestää kuntalaisilleen lakisääteisiä peruspalveluja. Elinkeinotoiminnan kehittämiseen ja investointien tekemiseen resurssit ovat hyvin vähäiset. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti Lapissa vuonna 2002 on yli prosenttiyksikön korkeampi kuin koko maan keskimääräinen tuloveroprosentti, eikä yksikään alueen kunnista alita valtakunnan keskiarvoa. Ennakkotiedon mukaan vuonna 2001 läänin 22 kunnasta 10 kunnalla oli negatiivinen vuosikate. Lapin kunnat ovat keskimääräistä velkaantuneempia. Kuntien lainakanta vuonna 2001 ennakkotiedon mukaan oli Lapissa lähes 1 500 euroa asukasta kohti, kun se Manner-Suomen kunnissa oli keskimäärin vajaa 800 euroa. Kahdella Lapin kunnalla oli velkaa yli 2 000 euroa asukasta kohti. Valtion talousarvioehdotus 2003 toteutuessaan ei helpota Lapin kuntien talousongelmia jatkossakaan.

Lapin erillaisuus – mahdollisuus ja haaste sekä rasite

Lapin lääninhallituksen toimintaympäristö poikkeaa monessa suhteessa muiden lääninhallitusten toimintaympäristöistä. Erilainen toimintaympäristö, jolle on ominaista mm. vähäinen väestö, saamelaiset, suuri pinta-ala, harva asutus, pitkät etäisyydet niin läänin sisällä kuin valtakunnan keskuksiin, kansainvälinen sijainti, vilkas matkailu ja ankarat luonnonolosuhteet, on toisaalta mahdollisuus ja haaste, mutta toisaalta myös rasite. Toiminta Lapissa vaatii niin lääninhallitukselta kuin alueen kunnilta selvästi enemmän resursseja kuin toiminta muualla Suomessa, mikä tulisi huomioida päätöksenteossa kaikilla hallinnon tasoilla.

Lähteet: Suomen Kuntaliitto, Tilastokeskus ja työministeriö

2 Talousarvioehdotus vuodelle 2003

Vuodelle 2003 Lapin lääninhallituksen alustava menokehyseshdotus on 4 800 000 euroa ja nettoutettavat julkisoikeudelliset tulot ovat arviolta 260 000 euroa ja vuokratulot johtokeskuksesta 284 000 euroa. Määrärahakehyykseen sisältyy lääninlääkärin palkkaamiseen tehtävä varaus 84 000 euroa ja valtiovarainministeriön toimesta tehdyt ”matkustusmenovähennys” sekä vuoden 2002 kertamenosta johtuva vähennys.

Varsinainen määrärahakehys ja pysyväisluonteiset tulot eivät kuitenkaan ole riittäneet vuosina 2001 ja 2002. Aikaisempien vuosien säästöillä on jouduttu kattamaan toimintaa sekä toimitilojen peruskorjauksiin liittyviä menoja, kuten kalustusta, kulunvalvontaa ja av-laitteiden hankintaa.

Vuonna 2003 lisäkustannuksia aiheuttaa edustustilan kalustaminen ja turvajärjestelyt. Lääninhallituksen virkarakenne vaatisi edelleen korjausta ja virkojen vakinaistamista. Lisäksi näyttää siltä, että lääninhallitukset kustantavat kehyksen puitteissa osan uuden palkkajärjestelmän kustannuksista.

Vuosina 2004 – 2007 varsinainen määrärahakehys ja pysyväisluonteiset tulot eivät ole riittäneet kattamaan toimintaa. Ennusteiden mukaan siirtyvä erä pienenee edellisiin vuosiin verrattuna.

Rovaniemi 12.11.2002

Maaherra

Hannele Pokka

Lääninpoliisijohtaja

Pentti Saira

4 Toimialajaon mukaiset suunnitelmat

Eri toimialojen yhteiset tavoitteet vuodelle 2002

Lääninhallitukset tukevat erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä. Huumausaineiden saatavuutta ja käyttöä ehkäistään ja niistä aiheutuvia riskejä vähennetään. Nuorten ja riskiryhmien syrjäytymisen ehkäisemiseksi edistetään hallinnonalojen ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä.

Lääninhallitukset kartoittavat peruspalvelujen tarjontaa ja tarvetta läänin alueella ja arvioivat palveluverkkojen riittävyttä sekä yleisesti palvelujen saatavuuden ja toimivuuden muutoksia.

Alueellista ja seudullista hyvinvointipolitiikkaa parannetaan kehittämällä viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistyötä. Eri asteisiin poikkeusoloihin varautumista tehostetaan.

Aluehallinnon keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa kehitetään menettelytapoja yhteisten tehtäväalueiden tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi.

Sosiaali- ja terveystoimi

Toimintaympäristön muutos

Läänin alueella kuntien palveluerot lisääntyvät johtuen muuttoliikkeen ja väestörakenteen muutoksista sekä kuntien välisistä taloudellisista eroista. Palvelutarpeiden kehityksen arviointia ja seurantaakin niin julkisessa kuin yksityisessäkin palvelutuotannossa on lisättävä entisestään. Myös lääninhallituksen toimesta tapahtuvaa lupahallintoa ja valvontaa tulee tehostaa.

Läänin vanhusväestön suhteellinen osuus kasvaa muuttoliikkeen seurauksena. Samalla palvelujen kysyntä kasvaa tarjontaa nopeammin. Sosiaali- ja terveydenhuollon työvoimakysymykset korostuvat työvoiman ikääntymisenä, työvoimapulana ja pitkäaikaistyöttömyytenä. Huoltosuhde ylittää maan keskitason. Asukkaiden oikeus riittäviin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin vaarantuu, koska työvoiman määrä on riittämätöntä olemassa oleviin tarpeisiin nähden mm. vanhustenhuollossa ja lasten päivähoidossa.

Pitkäaikaistyöttömyys ja taloudelliset vaikeudet aiheuttavat ongelmia lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin ja terveyteen. Vaikeudet näkyvät lisääntyvinä huostaanottoina, alkoholi-ongelmina ja huumeiden käyttönä sekä jonoina lasten psykiatrian vastaanotoille. Väestön hyvinvointia ja terveyttä uhkaavien erojen haitallisten kehityssuuntien ehkäisyyn, eliminointiin, ongelmien jälkihoidosta vastaamiseen ja syiden poistamiseen tarvitaan lisää voimavaroja.

Elintarvikevalvonnan ja muun ympäristöterveydenhuollon resurssien riittämättömyys kunnissa heikentää muun muassa kuluttajien mahdollisuuksia saada turvallisia elintarvikkeita ja lisää elintarvike- ja ympäristöperäisten sairauksien esiintymistodennäköisyyttä.

EU-jäsenyyden myötä eläinlääkintäviranomaisille on tullut jatkuvasti uusia velvoitteita (eläintaudit, eläinsuojelu, vierasainevalvonta jne.).

Euroopan eläintautitilanne asettaa lääninhallitukselle vaatimuksia valmiuksien ja valvonnan tehostamiseen (tarttuvien eläintautien vastustaminen, BSE-valvonta).

Avaintulokset 2003 – 2007

0. Peruspalvelujen arviointi ministeriöitten kanssa vuosittain sovittavien tavoitteiden mukaisesti.
0. Kuntien tukeminen hyvinvointipoliittisten ohjelmien laatimisessa ja toteuttamisessa
0. Sosiaalisten ongelmien ja syrjäytymisen ehkäisy.
0. Sosiaali- ja terveydenhuollon etu- ja jälkikäteisvalvonta sekä uuden kehittämishankejärjestelmän toimeenpano.
0. Alkoholiuomien vähittäismyynnin ja anniskelun valvonnan ja lupahallinnon kehittäminen osana yleistä sosiaali- ja terveystoimintaa.
0. Ympäristöterveydenhuollossa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että kunnat suorittavat vastuullaan olevaa valvontaa riittävästi ja tasapuolisesti.
0. Elintarvikevalvontaa ja –tarkastusta arvioidaan ja tehostetaan kehittämällä kuntien yhteistyötä.
0. Valmiuksia tarttuvien eläintautien ennaltaehkäisyyn ja vastustukseen tehostetaan entisestään.

Keskeiset tulostavoitteet vuodelle 2003

0. Osallistuminen Terveys 2015 -ohjelman toimeenpanoon.
0. Nuorten terveyttä ja tupakoimattomuutta edistävien valtakunnallisten toimenpiteiden toimeenpano.
0. Laatusuositusten toimeenpanon edistäminen.
0. Väestöryhmien välisten terveyserojen ja sosiaalisen eriarvoisuuden vähentäminen sekä syrjäytymiskehityksen katkaiseminen.
0. Palvelujen riittävyyttä, asianmukaisuutta ja saatavuutta seurataan ja edistetään ottaen erityisesti huomioon ikäihmisten, lasten, vammaisten ja mielenterveysasiakkaiden palvelut ja yksityiset palvelut
0. Alkoholilupahallinnon uusien tehtävien hoitaminen.
0. Ympäristöterveydenhuollossa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että kunnat suorittavat vastuullaan olevaa valvontaa riittävästi ja tasapuolisesti

0. Eläinten sivutuotteiden asianmukaisesta hävittämisestä ja käsittelystä huolehditaan.
0. Tehostetaan paikallisten eläinsuojeluvalvontaviranomaisten ohjausta ja eläinten pitoon kohdistuvan eläinsuojeluvalvonnan toimivuutta.

SIVISTYSTOIMI

Toimintaympäristön muutos

Lapin väestön ikärakenteen muutos sekä vanhemman väen alhainen koulutustaso asettavat koulutukselle ja sen kehittämislle suuria haasteita. Erityisesti aikuisten ammatillisen täydennyskoulutuksen merkitys korostuu. Vuonna 2003 on tarkoitus käynnistää viisivuotinen vuosia 2003-2007 koskeva lisätoimenpideohjelma ensisijaisesti työssäolevan, alhaisen koulutustason omaavan aikuisväestön koulutustason kohottamiseksi. Ohjelman tarkoituksena on ennen kaikkea toisen asteen ammatillisen tutkinnon ja sen edellyttämien opiskelunvalmiuksien sekä työelämän edellyttämien tieto- ja yhteiskuntavalmiuksien tuottaminen. Osa avustuksesta suunnataan tiedotus- ja neuvontapalveluihin. Avustuksen myöntää lääninhallitus.

Lääninhallitusten ammatilliseen lisäkoulutukseen myöntämästä valtionavustusjärjestelmästä on tarkoitus luopua kokonaan vuoden 2003 alusta. Alkavan ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitus tapahtuisi yksinomaan laskennallisen valtionosuusjärjestelmän kautta. Lääninhallituksen rahoitus kohdistuisi vuonna 2003 ainoastaan vuonna 2002 alkaneen lisäkoulutuksen loppurahoitukseen.

Aikaisemmin lääninhallituksille ammattikorkeakoulujen yhteishaussa kuuluvat tehtävät siirtyivät ammattikorkeakoulujen itsensä hoidettaviksi koskien jo lukuvuonna 2003-2004 alkavaa koulutusta. Toisen asteen koulutuksen yhteishaku säilyy lääninhallituksen tehtävissä edelleen.

Elinkeinoelämän ja koulutuksen yhteistyön tulee lisääntyä entisestään. Koulutuksen on kyettävä reagoimaan muuttuviin koulutustarpeisiin. Koulutuksen kautta pitäisi myös pystyä luomaan uusia työpaikkoja, jotta koulutetut ihmiset työllistyisivät omaan läänin. Lääninhallituksen entistä selkeämpi rooli EU:n rakennerahastopäätöksissä antaa keinoja ja voimavaroja läänissä uusien käytäntöjen ja toimintamuotojen kehittämiseen.

Taloudellisten resurssien vähennyttä valtionosuuksien supistusten myötä opetus- ja kirjastotoimi ovat olleet osaltaan säästöjen kohteena. Yksiköiltä edellytetään tässä tilanteessa entistä parempaa tuloksellisuutta sekä verkostoitumista palvelukyvyyn ja yhteistyön lisäämiseksi ja kehittämiseksi. Tieto- ja viestintäteknikkamahdollisuudet otetaan suunnittelukaudella käyttöön.

Opetustoimen- ja kirjastolait korostavat kuntien ja kirjasto- ja koululaitoksen vastuuta toiminnan järjestäjänä. Haasteena kunnilla on kuusivuotiaiden esiopetuksen järjestäminen, perusopetuksen ja lukiopetuksen opetussuunnitelmien uudistaminen sekä oman toimintansa arvioiminen. Kirjastotoimessa korostuu niiden informatiivinen tehtävä: uudistuvat aineistokokoelmat ja kansalaisten tasavertainen pääsy tiedon lähteille. Uudet tehtävät ja toimintamuodot lisäävät sivistystoimen henkilöstön täydennyskoulutuksen tarvetta. Lääninhallituksen rooli peruspalvelujen arvioinnissa sekä oppilaan oikeusturvan toteutumisen

seurannassa korostuu tilanteessa, jossa kuntien mahdollisuudet ja tahto huolehtia kansalaisten palveluista vaikeutuu. Ennaltaehkäisevän ohjauksen ja neuvonnan sekä täydennyskoulutuksen merkitys tulevat entistä tärkeämmiksi.

Kansainvälistyminen tuo uusia vaatimuksia Lapille. Koulutuksen avulla tulee kehittää läänin väestön valmiuksia toimia kansainvälistyvässä yhteiskunnassa.

Liikunnan merkitys läänin asukkaiden hyvinvoinnin kannalta kasvaa ja sen edistämiseksi korostetaan hallinnonrajojen yli menevää yhteistyötä. Liikunnan terveysohjelman tunnettavuus ja toteuttamisen piirissä olevien määrä lisääntyy. Laajojen kansalaisryhmien liikuntaedellytyksiä tuetaan liikuntapaikkarakentamisella ja peruskorjauksella ja otetaan huomioon erityisesti lähiliikuntaedellytysten ja lasten liikuntamahdollisuuksien kehittäminen.

Avaintulokset 2003 - 2007

Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus sekä yhteishaku

0. Oppilaitosverkoston ja ylläpitojärjestelmän kehittymistä, koulutuksen alueellista saavutettavuutta, tuloksellisuutta ja oppilaan oikeusturvan toteutumista seurataan ja arvioidaan. Erityistä huomiota kiinnitetään elinikäiseen oppimiseen sekä ammattitaitoisen työvoiman tuottamiseen ja koulutuksen jälkeiseen työllistymiseen.
0. Tavoitteena aikuisväestön osalta on ammatillisten tutkintojen hankkiminen niille, joilta puuttuu toisen asteen koulutus sekä tietoyhteiskuntataitojen kehittäminen. Vuosina 2003 – 2007 toteutetaan aikuisten koulutustason kohottamisohjelma, jonka tarkoituksena on kohottaa 30 – 54 -vuotiaiden enintään perusasteen tutkinnon suorittaneiden aikuisten koulutustasoa.
0. Ammatillisen koulutustarpeen alueellista ennakointia kehitetään yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa ottaen huomioon työelämän tarpeet sekä ikääntyvän väestön ja nuorten ikäluokkien koulutuskysyntä
0. Valtakunnallista yhteishakujärjestelmää toteutettaessa kiinnitetään erityistä huomiota neuvontapalveluihin.
0. Opetustoimen henkilöstökoulutusta toteutetaan ottaen huomioon täydennyskoulutuksen valtakunnallisten ja alueellisten toteuttajien tarkoituksenmukainen työnjako.

Saamelaiskoulutus

Saamenkielistä opetusta kehitetään ja parannetaan koulutuksen saavutettavuutta uusien koululakien antamien mahdollisuuksien pohjalta.

Kirjastotoimi

Kirjasto- ja tietopalvelujen saavutettavuuden ja laadun kehittämistä edistetään ja seurataan sekä arvioidaan palvelujen toteutumista painoalueena kuntien välinen yhteistyö ja aineistojen digitalisointi.

Toimialojen yhteiset tavoitteet

0. Lääninhallitus ohjaa ja rahoittaa opetusministeriön hallinnonalan rakennerahasto-ohjelmahankkeita ottaen huomioon valtakunnalliset ja alueelliset kehittämistavoitteet. Alueellista yhteistyötä maakunnan liittojen ja työvoima- ja elinkeinokeskusten kanssa kehitetään ja tiivistetään.

2. Sivistysosasto osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön opetuksen, kulttuurin, liikunnan ja nuorisotoimen alueilla osana alueiden Euroopan kehitystä.

Liikuntatoimi

Liikunnan valtakunnalliset ja liikuntalaissa määritellyt tavoitteet toteutetaan ja toimenpiteitä yhteen sovitetaan ja arvioidaan yhteistyössä alueellisen liikuntaneuvoston kanssa.

Nuorisotoimi

1. Nuorisotyön peruspalvelujen arviointi

Läänin nuorisotoimi arvioi vuosittain erikseen sovittavat kuntien nuorisotyön peruspalvelut.

2. Nuorten elinolojen parantaminen

Läänin nuorisotoimen tehtävänä on nuorten elinolojen parantamiseen tähtäävien verkostojen perustamisen tukeminen alue- ja paikallistasolla sekä siihen liittyvän koulutuksen järjestäminen ja konsultointi. Lapin läänin nuorten elinolot –selvityksen ajan tasalla pitäminen ja johtopäätösten tekeminen selvityksen pohjalta.

3. Nuorten syrjäytymisen ehkäisy

Läänin nuorisotoimi seuraa nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn liittyviä hankkeita ja tarvittaessa sovittaa niitä yhteen, tiedottaa niistä ja tarvittaessa käynnistää uusia hankkeita yhteistyössä läänin sosiaali- ja terveystoimen, kuntien ja seutukuntien kanssa. Nuorisotoimi arvioi nuorten työpajojen ja lasten ja nuorten (10 – 15 vuotiaat) iltapäiväkerhojen toimintaa ja vaikuttavuutta sekä jakaa lääninhallitukselle delegoidut em. toimintojen kehittämiseen tarkoitetut määrärahat.

4. Nuorison tiedotus- ja neuvontatoiminta

Nuorison tiedotus- ja neuvontapalvelun kehittäminen kaikkien nuorten ulottuville on lähi-vuosien keskeinen tavoite. Hyvin hoidettu nuorison tiedotus- ja neuvontapalvelu ehkäisee nuorten syrjäytymistä.

5. Nuorten vaikuttamismahdollisuudet

Nuorilla tulee olla vaikutusmahdollisuudet elinympäristöönsä. Läänin nuorisotoimi tukee nuorten osallisuutta ja yhteiskunnallista vaikuttamista esim. nuorisovaltuustojen tai muiden osallistumisjärjestelmien toimintaa edistämällä.

6. Kansainväliset asiat

Läänin nuorisotoimen tehtävänä on kansainvälisyyden edistäminen läänin alueella, EU:n uusista nuoriso-ohjelmista tiedottaminen ja niiden toteuttamisen edistäminen, erillisten kansainvälisten projektien hankkiminen sekä opetusministeriön yhteistyöohjelmien alueellinen toteuttaminen sopimuksen mukaisesti. Lääninhallituksen nuorisotoimi osallistuu Barentsin ja Arktisen alueen nuorisopoliittisen yhteistyön kehittämiseen ja yhteensovittamiseen. Lisäksi nuorisotoimi osallistuu pohjoismaiseen nuorisopoliittiseen yhteistyöhön.

Keskeiset tulostavoitteet 2003

Toimialojen yhteiset tavoitteet

1. Lääninhallitus arvioi peruspalvelujen toteutumista toimialakohtaisesti ja poikkiallinnollisesti sovittujen arviointikohteiden mukaisesti. Arviointi valmistellaan yhteistyössä opetusministeriön kanssa. Arviointi tehdään yhteisesti sovituin mittarein ja kriteerein.
2. Lääninhallitus toimii alueellisena päätöksentekijänä opetusministeriön hallinnonalan rakennerahastohankkeissa. Alueellisten tavoiteohjelmien ja Integreg III A – yhteisöaloiteohjelmien tarjoamat rahoitusmahdollisuudet hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti.
3. Lääninhallitus osallistuu aktiivisena toimijana Barentsin alueen ja Pohjois-Kalotin koulutus-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimen yhteistyöhön sekä kahdenvälisen yhteistyön kehittämiseen erityisesti Murmanskin alueen, Norrbottenin läänin ja Pohjois-Norjan pohjoisten läänien Finnmarkin, Tromssan ja Nordlandin kanssa. Murmanskin alueen kouluhallinnon kanssa solmitaan vuosittain virallinen yhteistyösopimus.

Koulutuksen toimialue

1. **Peruspalvelujen arviointi.** Arvioidaan perusopetuksen alueellista saavutettavuutta koulutuksen tasa-arvon näkökulmasta.
2. **Oikeusturva.** Arvioidaan oikeusturvan tilaa ja toteutumista kansalaisten yhdenvertaisuuden/perusoikeuksien näkökulmasta, annetaan informaatio-ohjausta oikeusturvaan liittyvissä asioissa sekä käsitellään tulleet valitukset, oppilasarvioinnin oikaisupyynnöt ja kantelut nopeasti.
3. **Rakentaminen.** Perustamishankkeiden informaatio-ohjauksessa, käsittelyssä ja lausuntoja annettaessa kiinnitetään erityistä huomiota turvalliseen opiskeluympäristöön sekä oppilaitosverkoston pedagogiseen ja taloudelliseen toimivuuteen. Hankevalmistelun laadutasoon kiinnitetään erityistä huomiota ja asiakirjojen täydennykset hoidetaan.
4. **Yhteishaku ja ohjauspalvelut.** Yhteishaku toteutetaan hallinnollisesti ja ohjauksellisesti annettujen ohjeiden sekä aikataulun mukaisesti. Ohjauspalveluja vahvistetaan laadullisesti yhteistyössä alueen oppilaitosten kanssa.
5. **Ammatillinen koulutus.** Seurataan ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamääräresurssin kohdentumista työelämän tarpeiden ja alueen elinkeinorakenteen kehittämisen kannalta ja arvioidaan ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon kehittymistä.
6. **Koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointi.** Toimitaan alueellisen kehittämisen edellyttämien osaamistarpeiden asiantuntijana osallistumalla koulutus- ja osaamistarpeiden valtakunnalliseen ja alueelliseen ennakointiin yhteistyössä koulutuksen järjestäjien ja muiden aluevaikuttajaorganisaatioiden kanssa tavoitteena työelämän tarpeita vastaavan osaamiskehityksen edistäminen.

7. **Täydennyskoulutus.** Lääninhallitus järjestää opetushenkilöstön täydennyskoulutusta valtakunnallisten painopisteiden mukaisesti ottaen huomioon koulutuksen valtakunnallisten ja alueellisten toteuttajien tarkoituksenmukainen työnjako.
8. **Aikuisten ammatillinen koulutus.** Aloitetaan viisivuotinen vuosia 2003-2007 koskeva lisätoimenpideohjelma ensisijaisesti työssäolevan, alhaisen koulutustason omaavan aikuisväestön koulutustason kohottamiseksi. Vuonna 2002 alkanut ammatillinen lisäkoulutus hoidetaan loppuun opetusministeriön ja lääninhallituksen sopimien periaatteiden mukaisesti.
0. **Saamelaiskoulutus.** Lääninhallitus seuraa ja arvioi saamen kielen ja saamenkielisen opetuksen toteutumista sekä tekee tarvittaessa ehdotuksia opetuksen kehittämiseksi. Lääninhallitus tukee opetushallituksen kanssa tehtävän sopimuksen mukaisesti saamelaiskuntia niiden opetussuunnitelmatyössä.
0. **Aluehallinnon yhteistyönä toteutettavat hankkeet.** Lääninhallitus koordinoi yhdessä muiden aluetoimijoiden (Lapin liitto, Lapin TE-keskus, Lapin yliopisto, Rovaniemen ammattikorkeakoulu, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, kuntayhtymät, kunnat) kanssa tehtävää Lapin osaamisstrategiatyötä ja edistää strategiaan liittyvien toimenpiteiden toteuttamista. Lääninhallitus tukee yhdessä muiden aluetoimijoiden kanssa seutukuntien osaamisstrategiatyötä sekä suuntaa ensi vaiheessa erityisiä toimenpiteitä pilottialueen Itä- Lapin seutukunnan kehittämiseen (EU-rahast, kansalliset rahat, Tasa-arvoiset koulutuspalvelut -hanke, ohjaus, neuvonta).

Kirjastot

0. Seurataan ja arvioidaan kuntien ylläpitämien kirjasto- ja tietopalvelujen saatavuutta, laatua ja taloudellisuutta, niissä tapahtuvia muutoksia sekä kirjastolain ja -asetuksen toteutumista.
0. Tuetaan kirjastohenkilöstön ammatillisen osaamisen täydentämistä ja uudistamista.
0. Edistetään ajanmukaisten kirjastotilojen ja kirjastoautojen saamista läänin kirjastoille. Laaditaan kirjastojen perustamishankkeiden kiireellisyysjärjestys sekä käsitellään hankesuunnitelmat.
0. Tuetaan kirjastojen mahdollisuuksia opastaa kansalaisia avointen tietoverkkojen käytössä.
0. Tuetaan kirjastojen kansallisten kehittämis- ja kokeiluhankkeiden sekä EU-ohjelmiin sisältyvien projektien toteuttamista läänissä.
0. Tuetaan kirjastojen verkostoitumista, virtuaalikirjastopalvelujen kehittämistä ja kirjastojen oman aineiston tuottamista digitaalisessa muodossa.
0. Suunnitellaan Barentsin alueen kirjastojen täydennyskoulutushankkeita ja kirjastokonferenssien järjestämistä. Osallistutaan muihin kirjastoalan kansainvälisiin toimiin.

Liikuntatoimi

- 0. Liikuntapaikkarakentamisen määrärahoilla tuetaan laajojen väestöryhmien ja lähiliikuntaedellytysten luomista ottaen huomioon erityisesti lasten ja nuorten ja terveyttä edistävän liikuntamahdollisuuksien kehittäminen.
- 0. Edistetään terveysliikuntaohjelman toteutumista.
- 0. Tuetaan lasten liikunnan iltapäivätoimintaa.
- 0. Edistetään liikuntatoimen alueellista yhteistyötä ottaen huomioon liikuntalain tavoitteet.

Nuorisotoimi

1. Nuorisotyön peruspalvelujen arviointi

Läänin nuorisotoimi arvioi vuoden 2003 nuorisotyön peruspalvelukohteet. Kohteet sovi-
taan vuoden alussa.

2. Nuorten elinolojen parantaminen

Lapin läänin nuorten elinolot –selvityksen tarkistaminen ja päivittäminen.

3. Nuorten syrjäytymisen ehkäisy

Nuorisotoimi arvioi nuorten työpajojen ja lasten ja nuorten (10 - 15 -vuotiaat) iltapäivä-
kerhojen toimintaa ja vaikuttavuutta sekä jakaa vuoden 2003 toimintojen kehittämiseen
tarkoitettut määrärahat.

4. Nuorison tiedotus- ja neuvontatoiminta

Läänin nuorisotoimi auttaa kuntia nuorison tiedotus- ja neuvontatoiminnan käynnistämi-
sessä ja kehittämisessä.

5. Nuorten vaikuttamismahdollisuudet

Läänin nuorisotoimi aktivoi kuntien nuorisovaltuustoja yhteistoimintaan ja järjestämään
yhteiskokouksia, joiden kautta nuoret voivat vaikuttaa Lapin asioihin.

6. Kansainväliset asiat

Vuoden 2003 aikana läänin nuorisotoimi syventää lähialueyhteistyötä Muurmanskin alueen
kanssa. Jatketaan kolmikanta yhteistyötä Italian Campanian maakunnan, Englannin Nort-
hern Regionin ja Lapin välillä.

Läänin taidetoimikunta

Toimintaympäristön muutos

Ammatillisen taiteen harjoittamisen edellytykset eivät tule oleellisesti kohentumaan. Muut-
toliike keskuksiin vaikeuttaa maakunnassa toimivien taiteilijoiden toimeentuloa.

Toimintaympäristö on muuttumassa niin, että kulttuuritoimessa ei voida turvautua perinteiseen vuosibudjettiin. On löydettävä uusia rahoitusmahdollisuuksia ja yhteistyökumppaneita myös oman toimintasektorin ulkopuolelta.

Kansainvälisyys on edelleen kasvussa. Se edellyttää kulttuurilta uusia toimintamuotoja ja aktiivista työskentelyä yli rajojen. Barentsin euroarkkinen kulttuuriyhteistyö ja muu eurooppalainen kanssakäyminen korostuvat Lapin läänin kulttuuritoiminnassa.

Avaintulokset vuosille 2003 - 2007

0. Kulttuurinäkökulman vahvistaminen yhteiskunnallisessa päätöksenteossa ja kulttuurin saattaminen osaksi läänin kokonaiskehittämistä.
0. Ammatillisen taiteenharjoittamisen edellytysten parantaminen koko läänin alueella.
0. Kansainvälisen yhteistyön kehittäminen pääsuuntina Barentsin euroarkkinen alue ja muu Eurooppa.
0. Kulttuurin ja elinkeinoelämän yhteistyön kehittäminen.

Keskeiset tulostavoitteet 2003

0. Taiteellisen työskentelyn edellytysten parantaminen apurahoin ja erillisprojektein.
0. Taideharrastuksen tukeminen valtionavustuksin.
0. Kulttuuritoiminnan integroiminen muuhun alueelliseen kehittämistyöhön käytännön projektien avulla.
0. Osallistuminen kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän kehittämiseen.
0. Rahoitusjärjestelmien tunnettavuuden lisääminen kentällä.
0. Kansainvälisen yhteistyön kehittäminen kahdenvälisen, Barentsin alueen sekä EU-projektien avulla.

Kilpailu- ja kuluttaja-asiat

Toimintaympäristön muutos

Peruspalvelujen arviointi päivittäistavarakaupan sekä pankki- ja postipalvelujen saatavuudesta on yksikön uusi tehtävä. Lidl:n tulo päivittäistavaramarkkinoille antaa uuden tarkastelukohteen hintavertailuille.

Kilpailuasioihin on edelleen käytettävissä 0,3 ja kuluttaja-asioihin 1,7 henkilötyövuotta. Henkilötyövuositarve on vähintään 3.

Avaintulokset 2003 - 2007

0. Kuluttaja- ja kilpailupolitiikalla lisätään kuluttajien hyvinvointia ja edistetään tehokkaasti toimivien ja terveiden tuote- ja palvelumarkkinoiden muodostumista.
0. Elinkeinotoiminnan harjoittamisen keskeinen edellytys on esteetön ja tasapuolinen markkinoille pääsy.

Keskeiset tulostavoitteet 2003

0. Euron käyttöönoton vaikutuksia hintoihin ja pakkauskoikiin seurataan yhdessä Kuluttajaviraston kanssa.
0. Selvitetään etenkin paikallisesti ja alueellisesti vaikuttavia kilpailunrajoituksia.
0. Osallistutaan Kilpailuviraston ”Julkinen valta markkinoilla” –hankkeen jatkotyöhön.
0. Kuluttajien hintatietoisuuden tueksi tehdään hintavertailuja ja varmistetaan kuluttajien tiedonsaanti niistä. Tehdään euroon siirtymisen hintavaikutusten loppuarvio sekä valtakunnallisia, teemoitettuja valvontakampanjoita.

Liikennehallinto

Toimintaympäristön muutos

Väestön pako maaseudulta ja ikärakenteessa tapahtuvat muutokset aiheuttavat haasteen liikennepalveluille. Väestötappiot maaseudulla merkitsevät joukkoliikenteen kysynnän heikkenemistä. Liikennepalvelujen ostojen merkitys lisääntyy jatkossa itsekannattavan liikenteen toimintamahdollisuuksien heikentyessä. Ostoliikenteen lisäksi palveluntarjonta kohdentuu yhä enemmän palveluliikenteeseen, kutsuohjattuun joukkoliikenteeseen ja kuljetusten yhdistelyn suuntaan.

EY –asetus uuden kuljettajatodistuksen käyttöön otosta tulee voimaan vuonna 2003. Todistus on pakollinen autonkuljettajana kansainvälisessä tavaraliikenteessä toimivalle kolmannen maan kansalaiselle. Lääninhallitus on mahdollinen todistuksen myöntävä viranomaisena. Lapin lääninhallituksessa tämä ei merkinne suurta työmäärän lisäystä. Myös EU:n palveluvelvoiteasetusta ollaan uudistamassa, ja se voi vaikuttaa henkilöliikennelainsäädännön muutoksiin tulevina vuosina.

Liikenneturvallisuuden parantaminen osana kansalaisten perusturvallisuutta on tärkeää. Lapissa Sallan rajan avautuminen voi merkitä haasteita myös liikenneturvallisuustyöhön. Poikkeusoloihin ja normaaliajan erityistilanteisiin varautumisen merkitys lisääntyy.

Avaintulokset vuosille 2003 – 2007

1. Liikennelupapolitiikka on liikennehallintoyksikön perinteinen toimintakokonaisuus, joka luo perustan liikennejärjestelmälle. Lupapäätökset käsitellään tehokkaasti hyvällä palvelutaso säilyttäen.
2. Lääninhallitus turvaa osaltaan liikenteen ostojen avulla perusliikennepalvelut läänin alueella. Väestön vähenemisen ja ikääntymisen myötä ostettavan liikenteen merkitys Lapin kaltaisilla alueilla kasvaa, koska itsekannattavan joukkoliikenteen toimintaedellytykset heikkenevät. Määrärahojen niukkuuden vuoksi ostot joudutaan kohdentamaan entistä tarkemmin. Tavoitteena on ylläpitää sellainen palvelutaso, että läänin kansalaisilla olisi kohtuulliset asiointiliikenneyhteydet ja kuntakeskusten väliset yhteydet säilyvät. Liityntäyhteyksien sujuvuutta kehitetään. Kaupunkiseuduilla edistetään joukkoliikenteen houkuttelevuutta mm. lipputukien avulla.
3. Matkailulla on Lapille suuri merkitys. Kehittämistoiminnassa huomioidaan sujuvien joukkoliikenneyhteyksien luominen ja taksien riittävä määrä matkailua tukien. Suunnittelun, kehittämistoiminnan ja kokeilujen avulla edistetään matkaketjujen rakentamista, kutsuohjattua joukkoliikennettä ja palvelulinjoja. Lääninhallitusta kehitetään esteettömyyden asiantuntijaksi. Taksien kysyntään ja tarjontaan kehitetään analyysiä, jolla voidaan turvata riittävä taksien saanti läänin erityyppisillä alueilla.
4. Lääninhallitus kehittää toimintansa ja päätöksenteon tueksi seurantajärjestelmiä. Tietojen keräämisessä hyödynnetään yhdessä muiden lääninhallitusten ja liikenne- ja viestintäministeriön kanssa kehitettyä Seitikki –järjestelmää. Lupaehtojen valvontaa kesken lupakauden tehostetaan.
5. Liikenneonnettomuudet läänissä vähenevät. Liikenneturvallisuutta edistetään valtakunnallisen liikenneturvallisuussuunnitelman, valtioneuvoston periaatepäätöksen sekä läänin oman suunnitelman toteuttamisen kautta yhdessä muiden liikenneturvallisuustoimijoiden kanssa. Läänin liikenneturvallisuussuunnitelma päivitetään. Poikkeusoloihin varautumista edistetään yhteistyössä eri viranomaisten, kuljetusyritysten, teleoperaattoreiden ja tietotekniikka-alan yritysten kanssa. Alan valmiussuunnitelmat ylläpidetään ja päivitetään.
6. Viranomaisyhteistyötä kansainvälisessä toimintaympäristössä jatketaan. Erityisesti kehitetään linjaliikenneyhteyksiä Barentsin alueella sekä osallistutaan liikenneturvallisuusyhteistyöhön.

Keskeiset tulostavoitteet 2003

1. Lääninhallitus turvaa julkisen liikenteen palvelut alueellaan taloudellisesti tehokkaalla tavalla. Sekä rahoituksen että kehittämistoimien avulla pyritään lisäämään joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja esteettömyyttä. Lääninhallitusta kehitetään esteettömyyden alueelliseksi asiantuntijaksi. Lääninhallitus tehostaa edelleen yhteistyötä kuntien kanssa ja edistää henkilöliikenteen logistista osaamista liikenteenhoidon tehostamiseksi. Lisäksi lääninhallitus toimii kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamiseksi ja liikenneturvallisuuden edistämiseksi. Läänin alueen kuntien liikenneturvallisuustyötä tuetaan ja aktivoidaan.

2. Edellä esitetyn lisäksi liikenne- ja viestintäministeriön kanssa on laadittu yksityiskohdaisempi tulossopimus vuosille 2002 - 2003.

Pelastushallinto

Toimintaympäristön muutos

Läänin väestön väheneminen sekä koulutus- ja työpaikkojen puute tulee edelleenkin vaikeuttamaan vapaaehtoisten palokuntien hälytysosastojen nuorten jäsenten pysyvyyttä omissa kotikunnissaan. Tämän seurauksena hälytysosastojen henkilöstön keski-ikä kasvaa edelleen ja joissakin kunnissa hälytysosastojen henkilömäärä putoaa jo lähelle kriittistä määrää.

Matkailuelinkeinon kasvun myötä myös pelastustoimen vastuu turvallisen matkailuympäristön ja elinkeinon hyvinvoinnin takaajana korostuu entisestään. Pelastustoimen tulee kyetä entistä tehokkaammin suuntaamaan valistus ja neuvontapalveluita matkailualan yrittäjille.

Pohjoisen yhteistyön seurauksena Lapin, Norrbottenin sekä Pohjois-Norjan välinen pelastuspalveluyhteistyö tiivistyy siten, että tarvittaessa suuronnettomuustilanteessa kaikki pohjoinen pelastus, sairaankuljetus ja sairaanhoitokapasiteetti tukitoimintoinen on yhteiskäytössä. Tämä nostaa merkittävästi pohjoisen alueen suuronnettomuusvalmiutta.

Lapin alueellisen pelastustoimen suunnittelutyö saatetaan loppuun vuoden 2003 kuluessa. Suunnitteluhanke tulee työllistämään huomattavasti kaikkia pelastusviranomaisia koko vuoden 2003 ajan.

Avaintulokset 2003 – 2007

Pelastustoimen valtakunnalliset avaintulokset 2003 - 2007

0. Suomessa on hyvä turvallisuuskulttuuri.
0. Onnettomuuksien ja vahinkojen määrä laskee.
0. Toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa on nopeaa ja tehokasta.
0. Pelastustoimeen luotetaan.
0. Koulutusjärjestelmää kehitetään vastaamaan toimintaympäristön ja pelastustoimen järjestelmän uudistuksesta aiheutuvia muutoksia.
0. Pelastustoimen järjestelmä uudistetaan.
0. Osallistutaan kansainvälisen pelastustoimen ja siviilikriisinhallinnan kehittämiseen.

Lapin lääninhallituksen pelastushallintoyksikön avaintulokset 2003 - 2007

0. Tuetaan elinkeinojen, erityisesti matkailuelinkeinon, turvallisuushankkeita ja turvallisuuskulttuurin kehittymistä.
0. Seurataan lakisääteisten tehtävien toteutumista ja niiden vaikutusta onnettomuuksien määrän kehitykseen.
0. Lääninhallitus tukee Lapin alueellisen pelastustoimen toteuttamishanketta.
0. Osallistutaan Northern SAR –toimintaan, Arktisen Neuvoston, Barentsin Euro-Arktisen Neuvoston pelastustoimen hankkeisiin sekä lähialueyhteistyöhön Murmanskin alueen pelastushallinnon kanssa.

Keskeiset tulostavoitteet 2003

0. Julkaistaan vuoden 2002 Lapin Pelastustoimen perustiedosto-kirja.
0. Osallistutaan Lapin matkailun turvallisuuskoulutushankkeeseen.
0. Järjestetään alueellinen maanpuolustuskurssi nro 37 Enontekiön Hetassa.
0. Valmistellaan yhdessä Northern –SAR viranomaisten kanssa Lapin, Norrbottenin ja Pohjois-Norjan kattava pelastustoimen resurssikartta edesauttamaan pelastustoimen yhteistyötä pohjoisessa.
0. Järjestetään Norrbottenin ja Pohjois-Norjan SAR –viranomaisten yhteisharjoitus Kilpis 2003 Kilpisjärvelle.
0. Osallistutaan Barents Trust kansainväliseen valmiusharjoitukseen Lapin pelastustoimen asiantuntijoina.
0. Jatketaan tilapäisten säteilysuojapaikkojen rakentamista yhdessä kuntien kanssa.

Poliisitoimi

Toimintaympäristön muutos

Väestön ikääntyminen ja keskittyminen kuntataajamiin jatkuu. Poliisinpalveluiden tarve ja kysyntä tulee kasvamaan. Kansalaisten odotukset poliisin palvelukyvyistä ja –taidosta kasvavat. Poliisipalveluiden varmistaminen edellyttää toimivaa yhteistyötä niin poliisin sisällä kuin poikkihallinnollisesti. Poliisin on parannettava kokonaisvaltaista ja asiakaslähtöistä toiminnan laatua asiakkaan ja tehtävien kohtaamistilanteissa, asiakaspalautteen huomioimisessa sekä itse asioiden ja tehtävien hoitamisessa.

Ulkomaalais- ja kansainväliset lähialueasiat lisääntyvät. Poliisin lähialueyhteistyön ja kansainvälisen toiminnan tulee olla nykyistä suunnitelmallisempaa, kokonaisvaltaisemmin organisoitua ja eri toimijatahot huomioivampaa.

Rikollisuuden ja häiriötekijöiden ilmiöt ovat entistä monitahoisempia koskettaen samalla montaa toimijaa. Ennalta estävä toiminta tulisi kohdentaa erityisesti nuoriin, syrjäytymis- ja rikolliselle uralle ajatumisvaarassa oleviin sekä väkivaltatapauksiin. Paikallistason turvallisuus- ja liikenneturvallisuussuunnitelmien ajantasaisuudet ja toimivuudet edesauttavat poliisin osalta poikkihallinnollista yhteistyötä.

Poliisin toiminnan taloudellisuus- ja tehokkuusvaatimukset aiheuttavat muutostarpeita organisaatio- ja toimintarakenteisiin sekä vastuujakoihin. Tämäkin luo paineita onnistuvaan monitahoiseen yhteistoimintaan.

Avaintulokset 2003 - 2007

- 0. Hälytyspalveluiden saatavuus ei heikkene vuoden 2001 tasosta.
- 0. Turvallisuustaso ei heikkene vuoden 2001 tasosta.
- 0. Kansainvälinen ja lähialueyhteistyö toimii organisoidusti ja suunnitelmallisesti.
- 0. Vakavan huumausainerikollisuuden ja siihen liittyvän oheisrikollisuuden parissa toimivien ryhmien määrä ja koko ei kasva.
- 0. Johtaminen ja esimiestyö perustuu kaikilla tasoilla selkeisiin ja toimiviin johtamisjärjestelmiin, jotka edistävät vuorovaikutteisuutta, henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä, sisäistä luottamusta ja tulosohjaukseen pohjaavia toimintamuotoja.
- 0. Henkilöstön ammatinhallinta, työkyky, motivaatio ja sitoutuminen ovat hyvää tasoa.
- 0. Läänin poliisilaitosten välinen yhteistyö toimii ja niiden palvelutaso on vähintään vuoden 2001 tasoa.

Keskeiset tulostavoitteet 2003

- 0. Turvallisuuden tason ei heikkene vuoden 2001 tasosta.
- 0. Hälytyspalveluiden saatavuus ei heikkene vuoden 2001 tasosta.
- 0. Rikostutkinnan taso ei heikkene vuoden 2001 tasosta.
- 0. Henkilöstön ammatinhallinta, työkyky, motivaatio ja sitoutuminen ovat hyvää tasoa.
- 0. Hankkeistaminen ja yhteisrahoitteinen toimintamalli tuottaa ensimmäisiä suunnitelmallisia tuloksia

Oikeushallinto

Toimintaympäristön muutos

Lääninhallitukset vastaavat kihlakunnanvirastojen ulosotto-osastojen toiminnan ohjauksesta muun muassa huolehtimalla ulosottopiirien tarkastamisesta ja kouluttamisesta sekä tulosohjauksesta. Painopistealueina tulevat useamman vuoden ajan olemaan ulosottolain kokonaisuudistusten ja käyttöön otettavan uuden tietojärjestelmän edellyttämän sekä toteutettavan toiminnan muutoksen varmistamiseen liittyvän koulutuksen järjestäminen ulosottopiirien henkilöstölle, tarkastustoiminnan ja tuloksellisuuden arvioinnin kehittäminen.

Oikeusministeriön toimesta lääninhallitusten roolia ulosottopiirien ohjaus-, valvonta ja koulutustehtävissä on viime vuosina lisätty ja roolin arvioidaan vahvistuvan entisestään. Erityisesti ohjaus- arviointi- ja kehittämistehtävien merkitys lisääntyy tulevina vuosina.

Avaintulokset 2003 - 2007

- 0. Tuetaan ulosottopiirien tulostavoitteiden saavuttamista ja säilyttämistä
- 0. Jatketaan ulosottopiirien lainsäädäntökoulutusta
- 0. Tehostetaan ulosottopiirien muuta koulutusta ja tarkastustoimintaa
- 0. Ulosottopiirien muutosvalmiuksien edistäminen
- 0. Kehitetään laadullista tulosohjausta.

Keskeiset tulostavoitteet 2003

- 0. Ulosottopiirien kouluttamista jatketaan oikeusministeriön suunnitelman mukaisesti. Pääpaino koulutuksessa on uuden lainsäädännön ja uuden Uljas-tietojärjestelmän koulutuksessa yhteistyössä Oulun lääninhallituksen oikeushallinto-osaston henkilöstön kanssa.
- 0. Osallistutaan ulosotto-osastojen tulosohjaukseen sekä tuetaan ulosottopiirien tulostavoitteiden saavuttamista ja säilyttämistä.
- 0. Ulosottopiirien tarkastusten toteuttaminen lääninhallituksen / lääninhallitusten laatiman yhteisen ns. revisiotarkastusta koskevan tarkastussuunnitelman mukaan. Tarkastustoiminnan tehostaminen ja läänin ulosottopiirien ulosottokäytännön yhtenäistäminen.

Kansainväliset asiat

Toimintaympäristön muutos

Sallan raja-aseman avautuminen kansainväliselle liikenteelle luo edellytyksiä lisääntyvään yhteistyöhön erityisesti Murmanskin alueen keski- ja eteläosien kanssa. Se myös luo uuden yhteistoimintaväylän kauemmaksikin Luoteis-Venäjälle. Toisaalta se aiheuttaa lisääntyvän kanssakäymisen aiheuttamia ongelmia. Nämä molemmat seuraukset edellyttävät lääninhallitukselta toimenpiteitä.

Lapin kansainvälistyminen suuntautuu rajanaapureiden lisäksi yhä enemmän myös kauemmaksi Luoteis-Venäjälle, Siperiaan, Kaakkois-Aasiaan ja muille alueille, joihin lääninhallituksella on perinteisesti suhteet mm. Pohjoisen foorumin kautta. Näitä suhteita tulee käyttää myös Lapin muitten toimijoiden, erityisesti yritysten hyväksi.

Arktisessa yhteistyössä aluetason rooli on vahvistunut niin yksittäisen alueen (Lappi) kuin myös alueorganisaatiotasolla (Pohjoinen foorumi). Maaherran toimiessa Pohjoisen foorumin puheenjohtajana tulee toimia roolin voimistamiseksi ja vakiinnuttamiseksi.

Arktisella ja muulla pohjoisella yhteistyöllä on eri toimielinten puitteissa (Barentsin neuvosto ja alueneuvosto, Arktinen neuvosto, Pohjoinen foorumi, lähialueyhteistyö jne.) riittämättömästi keskinäistä yhteistyötä. Lääninhallituksen tulee omalta osaltaan pyrkiä koordinoinnin lisäämiseen.

Avaintulokset 2003 - 2007

1. Sallan raja-aseman avautuminen hyödynnetään siten, että Lapin yhteistyö erityisesti Murmanskin alueen keski- ja eteläosien kanssa vilkastuu. Erityinen paino on turvallisen liiketoimintaympäristön luomisessa.
2. Lappi vahvistaa lähialueiden lisäksi elinkeino- ja muuta yhteistyötä niiden Luoteis-Venäjän, Siperian ja Kiinan alueitten kanssa, jotka ovat Pohjoisen foorumin jäseniä.
3. Arktisessa yhteistyössä itse arktisen aluetason asema voimistuu ja Lapin puheenjohtajuudella Pohjoisen foorumi rooli vahvistuu.
4. Yhteistyö pohjoisten yhteistyöorganisaatioitten kesken vahvistuu, jolloin toimintojen päällekkäisyys vähenee ja syntyy synergia-etua.

Keskeiset tulostavoitteet 2003

1. Elinkeinoyhteistyö lisääntyy ja turvallinen liiketoimintaympäristö vahvistuu erityisesti Murmanskin alueen etelä- ja keskiosissa mm. liikenteen, rikollisuuden, pelastustoiminnan suhteen Murmanskin aloitteen ja lähialueyhteistyön avulla.
2. Lapin yhteistyösuhteet mm. Pietarin ja Moskovon kaupunkien sekä Vologdan, Komin ja Hanti-Mansian alueitten kanssa vahvistuvat.

3. Pohjoisen foorumin rooli kestävän kehityksen periaatteiden pohjalta toteutettavassa elinkeinoyhdistyössä voimistuu ja se saavuttaa tällä alalla johtavan aseman arktisessa yhteistyössä.
0. Lääninhallitus vahvistaa oman toimintansa osalta kiinteämmän kansainvälisen yhteistyön syntymistä Lapissa.

Hallinto

Toimintaympäristön muutos

Peruspalvelujen alueellisen arvioinnin kannalta merkittäviä toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia ovat edelleen jatkunut väestön väheneminen sekä kuntien talousongelmat, sillä ne vaikeuttavat oleellisesti kuntien mahdollisuuksia järjestää lakisääteisiä peruspalveluja kuntalaisilleen.

Tietotekniikan osalta muutos on jatkuvaa, tietohallintoa ja tietotekniikkaympäristöä kehitetään hallinnonalan yhteisen tietohallintostrategian mukaisesti. Julkisen hallinnon sähköiset palvelut ovat rakenteilla. Sähköiseen asiointiin valmistautumisen myötä tietosuoja- ja tietoturvakoulutus nousee keskeiseksi.

Kihlakunnanvirastojen, maistraattien ja yhteispalvelupisteiden roolin ja toiminnan kehittäminen on edelleen ajankohtaista.

Nykyisten resurssien vähyys ja sisäasiainministeriön hankkeet talous- ja henkilöstöhallinnon toimintojen keskittämisestä aiheuttavat epävarmuutta hallinnossa.

Avaintulokset 2003 - 2007

0. Kehitetään lääninhallituksen strategiatyötä uudistamalla lääninhallituksen visio, arvot, toiminta-ajatus sekä henkilöstö- ja viestintästrategia.
0. Henkilöstövoimavarat ja toimintamalli kehitetään vastaamaan asiantuntijaorganisaation sekä työjärjestyksessä toteutettujen johto-organisaation muutoksia ja lisäämään toiminnan tuottavuutta, taloudellisuutta ja työviihtyvyyttä. Sisäistä seuranta- ja raportointia tehostetaan.
0. Koordinoidaan ja ohjataan lääninhallituksen peruspalvelujen arviointityötä. Vaikutetaan resurssien oikealla kohdentamisella ja arviointityötä tekevän henkilöstön arviointiosaamista edelleen kehittämällä siihen, että arviointi tehdään vuosi vuodelta laadukkaammin. Arviointitulokset kootaan vuosittain peruspalvelujen arviointiraporttiin. Lisätään yhteydenpitoa läänin kuntiin peruspalvelujen arviointia koskevissa asioissa.
0. Kehitetään lääninhallituksen tietohallintoa hallinnonalan tietohallintostrategian mukaisesti.
0. Edistetään kihlakunnanvirastojen, maistraattien ja yhteispalvelupisteiden toimintaedellytyksiä yhteistyötä lisäämällä ja tavoitteita yhdenmukaistamalla. Kihlakuntien ja maistraattien tulosohejausta selkiinnytetään.

0. Uusi palkkausjärjestelmä otetaan käyttöön.

Keskeiset tulostavoitteet 2003

0. Päivitetään henkilöstöstrategia ja henkilöstöpoliittisen ohjelma kiinnittäen erityistä huomiota työhyvinvoinnin kehittämiseen. Tehdään henkilöstön koulutus- ja kehittämissuunnitelma.
0. Lapin lääninhallituksen visio, arvot, toiminta-ajatus ja toimintastrategiat tarkastellaan uudelleen vuoden 2003 aikana.
0. Tehdään uuden asetuksen mukainen viestintäsuunnitelma (valtioneuvoston asetus viranomaisen toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta annetun asetuksen muuttamisesta 380/2002).
0. Henkilöstön erityisosaamista vahvistetaan koulutuksen avulla.
0. Palvelun laatua parannetaan palautejärjestelmiä edelleen kehittäen ja ottaen huomioon asiakaspalautteet.
0. Sähköiseen asiointiin ja tietosuojaja- sekä tietoturvakoulutukseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota.
0. Lääninhallituksen henkilökunnalla tulee olla riittävä osaaminen ja asiantuntemus sähköisessä viestinnässä sekä kyky hyödyntää paikkatietojärjestelmää ja havainnollistaa erilaisten karttojen avulla peruspalvelujen saatavuutta ja tarjontaa.
0. Hallinnossa varaudutaan virkamiehen sähköisen asiointikortin käyttöönottoon.
0. Valmistellaan lääninhallinnon tietohallintostrategia.
0. Peruspalvelujen arvioinnin tulokset raportoidaan karttaesittämisen avulla. Järjestetään koulutusta kaikille arviointityöhön osallistuville. Kiinnitetään erityistä huomiota arvioinnin tuloksista tiedottamiseen ja tulosten helppoon saatavuuteen.
0. Alaisen hallinnon ohjausta tehostetaan yhteistyötä lisäämällä ja tavoitteita yhdenmu-kaistamalla sekä tulosohjausta selkeyttämällä. Tehdään läänikohtainen kihlakuntien yh-teisen henkilöstön henkilöstöstrategia.

LIITE A

BUDJETILOMAKE

Momentti 26.05.21.

Koko lääninhallitus

Lappi

Käyttösuunnitelma	TAE	Ehdotus	Alustava arvio vuosille 2004-2007			
	2002 1 000 €	2003 1 000 €	2004 1 000 €	2005 1 000 €	2006 1 000 €	2007 1 000 €
Palkat	3344	3575	3575	3575	3575	3575
Kiinteistömenot	365	438	438	438	438	438
vuokrat	321	373	373	373	373	373
sähkö	4	23	23	23	23	23
siivous	40	42	42	42	42	42
Muut kulutusmenot*	837	791	970	970	970	970
Investoinnit	59	117				
YHTEENSÄ	5022	5344	5406	5406	5406	5406
Nettoutettavat tulot	201	544	544	544	544	544
julkioikeudelliset	201	260	260	260	260	260
muut tulot**		284	284	284	284	284
Nettokehys	4821	4800	4862	4862	4862	4862
Arvio henkilötyövuosista	82	88,5	88,5	88,5	88,5	88,5

***Muut kulutusmenot v. 2003:** 970
 Kehys 4 800 ja tulot 544 jää käytettäväksi vain 791
Vajaus muut kulutusmenot v. 2003 179

** Johtokeskuksesta vuokratuloja

LIITE B

Lääninhallitus:

BUDJETTILOMAKE

Momentti 26.05.21

Tulot ja menot osastoittain vuonna 2003

Käyttösuunnitelma	Osastot					
	1 000 €	Kalusteet 1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat						
Muut kulutusmenot	117					
Investoinnit						
Bruttomenot	117					
Nettoutettavat tulot						
julkisoikeudell.suor.						
muut suoritteet						
Nettomenot	117					
Lainanhoitomaksut						
Arvio henkilötyövuosista						

V. 2003 Maaherran edustustilat

LIITE B

Lääninhallitus:

BUDJETTILOMAKE

Momentti 26.05.21

Tulot ja menot osastoittain vuonna 2003

Käyttösuunnitelma	Osastot						
	1 000 €	Johtokeskus 1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat							
Muut kulutusmenot	423						
Investoinnit							
Bruttomenot	423						
Nettoutettavat tulot	284						
julkisoikeudell.suor.							
muut suoritteet vuokrat	284						
Nettomenot	139						
Lainanhoitomaksut							
Arvio henkilötyövuosista							

Johtokeskuksen vuokratulot

LIITE B

Lääninhallitus:

BUDJETTILOMAKE

Momentti 26.05.21

Tulot ja menot osastoittain vuonna 2003

Käyttösuunnitelma	Osastot					
	1 000 €	Poronlihan tarkastus 1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat						
Muut kulutusmenot	117					
Investoinnit						
Bruttomenot	117					
Nettoutettavat tulot						
julkisoikeudell.suor.						
muut suoritteet vuokrat						
Nettomenot	117					
Lainanhoitomaksut						
Arvio henkilötyövuosista						

Poronlihan tarkastustulot ovat Sosiaali- ja terveystoimen lomakkeessa

LIITE B

Lääninhallitus:

BUDJETTILOMAKE

Momentti 26.05.21

Tulot ja menot osastoittain vuonna 2003

Käyttösuunnitelma	Osastot					
	1 000 €	Kansainväliset asiat 1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat	153					
Muut kulutusmenot	42					
Investoinnit						
Bruttomenot	195					
Nettoutettavat tulot						
julkisoikeudell.suor.						
muut suoritteet vuokrat						
Nettomenot	195					
Lainanhoitomaksut						
Arvio henkilötyövuosista	3,5					

LIITE B

Lääninhallitus:

BUDJETTILOMAKE

Momentti 26.05.21

Tulot ja menot osastoittain vuonna 2003

Käyttösuunnitelma	Osastot						
	1 000 €	Hallinto 1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat	1029						
Muut kulutusmenot	434						
Investoinnit							
Bruttomenot	1463						
Nettoutettavat tulot							
julkisoikeudell.suor.							
muut suoritteet vuokrat							
Nettomenot	1463						
Lainanhoitomaksut	50						
Arvio henkilötyövuosista	28						

LIITE B

Lääninhallitus:

BUDJETTILOMAKE

Momentti 26.05.21

Tulot ja menot osastoittain vuonna 2003

Käyttösuunnitelma	Osastot					
	1 000 €	Oikeushallinto 1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat	84					
Muut kulutusmenot	21					
Investoinnit						
Bruttomenot	105					
Nettoutettavat tulot						
julkisoikeudell.suor.						
muut suoritteet vuokrat						
Nettomenot	105					
Lainanhoitomaksut						
Arvio henkilötyövuosista	2					

LIITE B

Lääninhallitus:

BUDJETTILOMAKE

Momentti 26.05.21

Tulot ja menot osastoittain vuonna 2003

Käyttösuunnitelma	Osastot					
	1 000 €	Poliisitoimi 1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat						
Muut kulutusmenot	32					
Investoinnit						
Bruttomenot	32					
Nettoutettavat tulot						
julkisoikeudell.suor.						
muut suoritteet vuokrat						
Nettomenot	32					
Lainanhoitomaksut						
Arvio henkilötyövuosista						

LIITE B

Lääninhallitus:

BUDJETTILOMAKE

Momentti 26.05.21

Tulot ja menot osastoittain vuonna 2003

Käyttösuunnitelma	Osastot					
	1 000 €	Pelastustoimi 1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat	220					
Muut kulutusmenot	67					
Investoinnit						
Bruttomenot	287					
Nettoutettavat tulot						
julkisoikeudell.suor.						
muut suoritteet vuokrat						
Nettomenot	287					
Lainanhoitomaksut						
Arvio henkilötyövuosista	6					

LIITE B

Lääninhallitus:

BUDJETTILOMAKE

Momentti 26.05.21

Tulot ja menot osastoittain vuonna 2003

Käyttösuunnitelma	Osastot					
	Sosiaali- ja terveystoimi					
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat	969					
Muut kulutusmenot	194					
Investoinnit						
Bruttomenot	1163					
Nettoutettavat tulot	190					
julkisoikeudell.suor.	190					
muut suoritteet vuokrat						
Nettomenot	973					
Lainanhoitomaksut						
Arvio henkilötyövuosista	21					

LIITE B

Lääninhallitus:

BUDJETTILOMAKE

Momentti 26.05.21

Tulot ja menot osastoittain vuonna 2003

Käyttösuunnitelma	Osastot					
	1 000 €	Sivistystoimi 1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat	823					
Muut kulutusmenot	231					
Investoinnit						
Bruttomenot	1054					
Nettoutettavat tulot						
julkisoikeudell.suor.						
muut suoritteet vuokrat						
Nettomenot	1054					
Lainanhoitomaksut						
Arvio henkilötyövuosista	21					

LIITE B

Lääninhallitus:

BUDJETTILOMAKE

Momentti 26.05.21

Tulot ja menot osastoittain vuonna 2003

Käyttösuunnitelma	Osastot					
	1 000 €	Liikennehallinto 1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat	228					
Muut kulutusmenot	65					
Investoinnit						
Bruttomenot	293					
Nettoutettavat tulot	70					
julkisoikeudell.suor.	70					
muut suoritteet vuokrat						
Nettomenot	223					
Lainanhoitomaksut						
Arvio henkilötyövuosista	5					

LIITE B

Lääninhallitus:

BUDJETTILOMAKE

Momentti 26.05.21

Tulot ja menot osastoittain vuonna 2003

Käyttösuunnitelma	Osastot					
	Kilpailu- ja kuluttaja-asiat					
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Palkat	69					
Muut kulutusmenot	26					
Investoinnit						
Bruttomenot	95					
Nettoutettavat tulot						
julkisoikeudell.suor.						
muut suoritteet vuokrat						
Nettomenot	95					
Lainanhoitomaksut						
Arvio henkilötyövuosista	2					